

dr hab. Ryszard Pielesz
Uniwersytet Śląski w Katowicach
Wydział Artystyczny w Cieszynie
Instytut Sztuki

Bielsko-Biała, dnia: 03.08.2019 r.

Recenzja

dorobku artystycznego, dydaktycznego oraz popularyzatorskiego w obszarze sztuki
Pani **dr Natalii Pawlus**
sporządzona w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie sztuki plastyczne, w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne
wszczętym przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w dniu 15 marca 2019 roku.

Recenzja została zlecona na podstawie decyzji podjętej przez Radę Instytutu Sztuki Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w związku z wyznaczeniem mnie przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów na recenzenta w komisji habilitacyjnej.

(pismo z dnia 8 maja 2019)

Do zlecenia dołączona została dokumentacja przewidziana ustawą, która zawiera materiały źródłowe dotyczące dorobku artystycznego, dydaktycznego oraz popularyzatorskiego w obszarze sztuki Pani dr Natalii Pawlus:

1. uwierzytelniona kopia dyplomu doktora w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne,
2. wniosek o przeprowadzenie postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego,
3. autoreferat,
4. dokumentacja dorobku artystycznego,
5. dokumentacja dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego w obszarze sztuki
6. dokumentacja kserograficzna (publikacje z wystaw),
7. wykaz dorobku artystycznego, publikacji wystaw oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych, współpracy naukowej i popularyzatorskiej w obszarze sztuki z lat 2014 – 2019 (po uzyskaniu stopnia doktora),
8. kwestionariusz osobowy,
9. zaświadczenie o zatrudnieniu.

Informacje podstawowe o kandydatce

Pani dr Natalia Pawlus urodziła się w 1982 roku w Bielsko-Białej. Ukończyła studia magisterskie w roku 2008 na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w Instytucie Sztuki, na Wydziale Artystycznym w Cieszynie. Dyplom z wyróżnieniem otrzymała kończąc kierunek Edukacja Artystyczna w zakresie Sztuk Plastycznych. Studiując na czwartym roku została zatrudniona w drukarni, na stanowisku: grafik komputerowy, pracowała tam nieprzerwanie przez osiem lat. Po ukończeniu studiów zaczęła pracę w macierzystej uczelni na stanowisku asystenta w pracowni grafiki. W roku 2014 sfinalizowała przewód doktorski w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne w Instytucie Sztuki na Wydziale Artystycznym w Cieszynie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Przedmiotem postępowania była rozprawa doktorska i cykl linorytów pod wspólnym tytułem „Biel w kompozycji graficznej”. Promotorem pracy była prof. Joanna Piech-Kalarus, recenzentami w przewodzie byli: prof. Andrzej Basaj i prof. Rafał Strent.

Obecnie Pani Natalia Pawlus zatrudniona jest w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach na Wydziale Artystycznym w Cieszynie w Instytucie Sztuki na stanowisku adiunkta w pełnym wymiarze godzin (na pełnym etacie), na czas nieokreślony. W Instytucie Sztuki prowadzi Pracownię Podstaw Grafiki Warsztatowej na pierwszym roku i Pracownię Linorytu, otwartą dla wszystkich roczników na kierunku Grafika. Od pięciu lat pracuje również w Liceum Plastycznym przy Zakładzie Doskonalenia Zawodowego w Cieszynie. Mieszka w Bielsku-Białej.

Ocena autoreferatu

Do obszernej dokumentacji, jaką dostarczyła Habilitantka dołączony jest autoreferat, napisany w formie życiorysu, poszerzony o wątki dotyczące pracy twórczej. Autoreferat liczy dwadzieścia pięć stron tekstu w języku polskim, wliczając bibliografię. Przetłumaczony jest na język angielski. Złożony w formacie A4, opatrzonej twardą oprawą i zszyty w całość. Tekst podzielony jest na dwie części. W pierwszej Autorka omówiła okres od realizacji dyplomu magisterskiego do czasu uzyskania stopnia doktora. Poruszyła temat warsztatu i pierwszych doświadczeń graficznych. Odnosząc się do swoich inspiracji twórczych, cytuje Wasyła Kandyńskiego, Ernsta H. Gombricha i Johna Gage'a. Wyjaśniła wyczerpująco, realizację pracy dyplomowej z grafiki warsztatowej. Podzieliła się z czytelnikiem swoimi doświadczeniami warsztatowymi związanymi z małą formą graficzną. Napisała o zainteresowaniach ekslibrisem. Rozwijając temat warsztatu, poruszyła wątki związane z osobistym odbiorem sztuki i rolą przypadku w swojej pracy twórczej. Objaśniła wypracowaną przez siebie metodę ręcznego odbijania grafik. Trudno nie docenić wagi, jaką przywiązuje Habilitantka do tej metody, dzięki niej właśnie w linorytach osiąga właściwy stopień szarości i subtelność bieli. Rozważając zasadność posłużenia się rysunkiem automatycznym, odniosła się do dadaizmu i surrealizmu, podając przykłady artystów, którzy mieli wpływ na wykorzystanie przypadku w procesie twórczym. Cytuje teksty Tristana Tzary i krytyka sztuki Stacha Szablowskiego. Pani Pawlus gruntownie omówiła wszystkie linoryty, które są zasadniczym komponentem postępowania habilitacyjnego. Wyjaśniła proces dochodzenia do ostatecznych rozwiązań graficznych podczas ich realizacji. W drugiej części w uporządkowanej chronologicznie formie, omówiła działalność dydaktyczną i popularyzatorską obejmującą okres od 2009 do 2018 roku. W zakończeniu autoreferatu, Pani Natalia podzieliła się uwagą, że po dłuższej przerwie w pracy twórczej, wynikającej z przygotowania dokumentacji habilitacyjnej, nie może się doczekać chwili powrotu do własnej pracowni i poddaniu się spontanicznemu rysunkowi. To takie bardzo budujące stwierdzenie. Przemyslenia Habilitantki zawarte w autoreferacie są cenne, ponieważ świadczą

o dużej świadomości plastycznej i obszernej wiedzy z zakresu estetyki. Ujawniają także szerokie spektrum zainteresowań oraz bogactwo osobowości i wrażliwość nie tylko na naturę całościowo rozumianą, ale również emocjonalny stosunek do przeżywanej rzeczywistości i świadome poruszanie się na płaszczyźnie sztuki. Habilitantka wyczerpująco omówiła własną drogę dochodzenia do ostatecznych rozstrzygnięć graficznych. Analizując wypracowane metody, podzieliła się nowymi dla siebie doświadczeniami dotyczącymi warsztatu. Rozważając sens podejmowanych eksperymentów graficznych, sformułowała interesujący opis procesu powstawania własnych prac. Proces ten określa pojęciem „rysunku automatycznego”. Styl pisania jest swobodny i dostosowany do treści tematu. Autorka trafnie dobrała cytaty, co świadczy o szerokiej wiedzy w zakresie omawianych zagadnień.

Czytając tekst i przeglądając wnikliwie dokumentację ilustracyjną z wystaw oraz fotografie linorytów, jestem przekonany o dużych kompetencjach artystycznych i zawodowych Autorki. Wysoko oceniam walory poznawcze autoreferatu.

Ocena osiągnięcia artystycznego

Przedmiotem postępowania habilitacyjnego Pani dr Natalii Pawlus jest zestaw ośmiu czarno-białych linorytów pod tytułem „Czysty przypadek”, wybrane grafiki z lat 2016–2018”. Każda grafika o wymiarach 100 × 70 (cm), w kolejności zatytułowane: „Kosmos”, „Black Box II”, „Black Box III”, „Black Box – początek”, „Black Box – koniec”, „Jestem tu”, „Zero”, „nie wahaj się zapytać”.

Zestaw linorytów otwiera grafika pod tytułem „Kosmos”, powstała w roku 2016. Prezentowana była na Biennale w Skopje, w galerii „Caesar” w Ołomuńcu i w BWA w Bielsku-Białej. *Kosmos* to pojęcie wprowadzone przez pitagorejczyków, określające harmonię, porządek i piękno, to także Świat pojęty jako wewnętrznie uporządkowana i harmonijnie zbudowana całość. *Kosmos* jest przeciwieństwem *chaosu*. *Chaos* to stan nieuporządkowany. Przypadek natomiast, z natury swojej jest wpisany w stan nieuporządkowania. I tak tytułowy „Kosmos” jest pierwszą grafiką zestawu zatytułowanego „Czysty przypadek”. Jeśli *Kosmos* jest uporządkowaną całością, to czy porządkiem rządzi przypadek?

Aby przeprowadzić analizę przedmiotowych grafik, stosowne będzie odniesienie się do autorskich objaśnień Habilitantki. Pani Natalia opisując realizację cyklu omawianych linorytów podkreśliła istotne znaczenie rysunku automatycznego i rolę, jaką spełniał przypadek podczas jej pracy. W swoim autoreferacie napisała: „Tworząc, działamy spontanicznie, chwilowo, czasami przypadkowo, a działanie to jest krótkotrwałe, może umknąć naszej uwadze to co właściwe”. Dalej Habilitantka odwołuje się do metody pracy surrealistów. Ich założeniem było „wyrażenie wizualnej percepcji wewnętrznej”, starali się wykreować obraz burząc logiczny porządek rzeczywistości. W tym celu posługiwali się tak zwanym „rysunkiem automatycznym”. Jest to pojęcie zapożyczone z parapsychologii, określające proces i rezultaty podświadomego rysowania.

Dla Pani Natalii spontaniczność w sztuce ma znaczenia istotne, ale nie jest warunkiem wystarczającym. Habilitantka przytacza myśl George'a Santayany z książki „Rozum w sztuce”, w której autor napisał: „Sztuka jest spontanicznym działaniem utrwalanym przez powodzenie. Zupełnie spontaniczne działanie jest chwilowe”.

Oglądając prace Natalii Pawlus, szukałem jakiegoś uporządkowania całości. Analizując walory graficzne i przesłanie ideowe omawianych linorytów, poszukiwałem zasady, według której Autorka porządkuje formę i materię graficzną. Porządkowanie układu form i struktury przestrzeni to kompozycja. Porządkowanie zawsze kryje w sobie jakąś zasadę. Autorka nie

rezygnuje z zasad kompozycji i świadomego poszukiwania optymalnych rozstrzygnięć graficznych. Rozumiejąc automatyczny rysunek, jako podświadomy proces, nie poddaje się bez reszty przypadkowi, lecz ulega tylko na moment podświadomości, wtedy forma rodzi się spontanicznie. Autorka „wyłącza” świadomość na chwilę, by zaraz do niej powrócić i w kontrolowany sposób dokonywać optymalnych wyborów formy.

Zaprezentowany przez Habilitantkę linoryt pod tytułem „Kosmos” jest układem dynamicznych linii określających geometryczną bryłę podobną do skrzyni z otwartym wiekiem. Skrzynia stanowi trzon kompozycyjny w całym układzie graficznym, rysowana jest syntetycznie, wyznaczona grubym śladem czerni. Z jej wnętrza wyłania się kompilacja cienkich linii, budujących antropomorficzną formę przypominającą uwięzioną twarz. Dzięki ograniczeniu środków rysunkowych i ikonograficznych udało się autorce stworzyć dzieło, w którym warstwa znaczeniowa i ideowa stanowią jedną całość. „Kosmos” to metaforyczny obraz naszego Uniwersum ze swoją fizycznością, tym co już zbadane, a także tym co metafizyczne i transcendentne. Kolejny linoryt pod tytułem „Black Box II”, przedstawia siedzącą postać. Kompozycja kreślona jest bardzo żywiołowo, pozostawione ślady wyznaczają miejsce dla figury trzymającej w lewej dłoni przedmiot, to ten sam atrybut – skrzynka. Prawa dłoń na pierwszym planie dominuje nad całą kompozycją. Autorka tłumaczy, że „Black Box II” jest przykładem poddania się spontanicznemu impulsowi. Inna z prezentowanych grafik, zatytułowana „Black Box III”, to pionowa kompozycja przedstawiająca multiplikację torsu. Tu również widoczna jest tytułowa czarna skrzynka towarzysząca postaci. Motyw ten pojawia się wielokrotnie w omawianych grafikach. Linoryt z 2018 roku nosi tytuł „nie wahaj się zapytać”, to poziomy układ linii sugerujących portret. Habilitantka tak napisała o tej grafice: „Stanowi ona kwintesencję dotychczasowych działań, podejmowanych prób i eksperymentów z materią. Rysunek automatyczny wiedzie prym, żywiołowe linie konstruują wizerunek twarzy. Czerń w pracy zaczyna dominować, dotychczasowe przywiązanie do pustej przestrzeni powoli schodzi na dalszy plan. W grafice nie zabrakło skrzynki, która odnaleziona została w czarnej pulsującej plamie, tym razem wysypują się z niej liczby, równania i układy, które w ostatnim czasie stają się wyznacznikiem weryfikującym nasze życie, bywając niestety często elementem decydującym o naszej wartości, o naszym być albo nie być.” W grafikach daje się zauważyć wyraźne odejście od wcześniej stosowanych bieli. Biel w omawianych pracach zdominowana jest mocnymi śladami czerni opisującymi surową formę, dzięki czemu wydaje się bardziej zaangażowana w kompozycję, jest w innej relacji do czerni. Warto zaznaczyć, że linoryty są cięte z jednego kawałka gumy i odbijane z jednej matrycy. Autorka założyła, że będzie stosowała zasadę purystyczną w podejściu do techniki linorytu. Prezentowane prace budują spójną całość, nie są przypadkowo zestawione. Rysunek automatyczny nie pozostaje w sprzeczności z wolą Autorki, lecz jej podlega.

Dzieło habilitacyjne jest interesujące, zarówno ze względu na głębokie przesłanie ideowe, jak i pod względem walorów formalnych, warsztatowych. Dostosowanie środków graficznego wyrazu do przesłania ideowego jest w omawianych pracach wyraźnie zauważalne. Oszczędność zastosowanych form geometrycznych, skrzynek i kształtów przypominających detale postaci ludzkiej, dłonie, stale pojawiający się motyw aluzyjnie rysowanego portretu, sugerują konfrontację człowieka z naturą i jego bezradność wobec jakiejś tajemnicy Kosmosu. Widoczna jest także zmiana postawy twórczej Pani Pawlus w odniesieniu do znaczenia bieli we wcześniejszych linorytach. Tam biel miała inną jakość. Myślę, że z korzyścią dla tych ostatnich grafik.

Wracając do pytania jakie postawiłem na początku tej analizy. Czy porządkiem rządzi przypadek? Muszę przyznać, że stan uporządkowania formy i trafność wyrażonej idei, stanowią chyba najmocniejszą stroną tych grafik. To co wyłania się z chaosu spontanicznie

rysowanych linii, zaczyna stopniowo podlegać prawom porządku. Autorka zdaje się wiedzieć, kiedy narzędzie nie powinno już dotknąć matrycy. W chaosie jest jakiś potencjał uporządkowania. Tym potencjałem jest Pani Natalia Pawlus z jej intuicją i trafnością formalnego rozwiązania.

Przedstawione dzieło habilitacyjne oceniam wysoko. Jest to realizacja bardzo świadoma, widać w niej dużą wrażliwość na formę. To bardzo osobista i szczerza wypowiedź artystyczna.

Ocena dorobku twórczego i aktywności artystycznej

Natalia Pawlus od początku samodzielnej pracy twórczej skupiona była na grafice warsztatowej. Analizując dotychczasową drogę artystyczną i nieustanne eksperymentowanie w zakresie warsztatu graficznego w technikach wypukłych, a w szczególności w linorycie, dostrzegam konsekwentną ciągłość w doskonaleniu własnego instrumentarium oraz widzę wyraźną spójność jej inspiracji twórczych. Pani Pawlus w swoich grafikach poszukuje inspiracji w naturze. W początkowym okresie pracy twórczej były to odniesienia do motywu człowieka o zdeformowanych twarzach, wyolbrzymionych dłoniach. W tym czasie ważne było dla Autorki wykorzystanie bieli. Usiłowała nadać jej nowe znaczenie w budowaniu nastroju graficznego. Formy figuratywne równoważyła z białą płaszczyzną, stosowała metodę suchego tłoku jako dopełnienia całości kompozycji. Tak napisała w autoreferacie:

„Stosując ten rodzaj druku, nieznacznie naruszam przestrzeń bieli, tym samym podkreślając jej znaczenie i rolę jaką ma spełniać w grafikach. Postaci występujące w moich w pracach otoczone są pustą przestrzenią, ciszą, która nastraja, daje nowe możliwości estetyczne i duchowe. Wprowadza odbiorcę w nastrój wyciszenia, tworzy swoistą ramę dla całości grafiki. [...] Użycie każdego centymetra bieli próbowałam uzasadnić jako niezbędnego dla całej kompozycji. Początek wszystkich poszukiwań zaczyna się od bieli, którą tak łatwo naruszyć, symbolizuje otwartość oraz wszechstronność działania. Staram się jej nie naruszać, pozwalając na harmonijne współgranie z czernią, budującą figuratywne przedstawienia. Pusta przestrzeń (biel), jako elementem kompozycji, niesie ze sobą możliwości wszechstronnej interpretacji. U każdego z odbiorców ewokuje inne skojarzenia, oraz zupełnie odmienne reakcje, ponieważ każdy inaczej widzi biel, ma ona dla każdego z nas inne znaczenie.”

Grafiki zrealizowane po sfinalizowanym przewodzie doktorskim w latach 2014–2016, cechuje oszczędność formy i lapidarność rysunku. Autorka poszukuje metod i sposobów druku, za pomocą których mogłaby poszerzyć skalę czerni i charakter pozostawianego śladu. Linoryty odbija ręcznie, aby mieć większy wpływ na stopień natężenia czerni. Metodą druku ręcznego posługuje się od pięciu lat i przez ten czas wypracowała własne sposoby odbijania linorytu. Jak przekonuje, czasami wystarczy delikatne dotknięcie dłoni, aby uzyskać pożądany efekt. Dotychczas pomysł i koncepcja ideowa wymagała od Autorki notacji w formie szkicu. Jednakże obecnie, Pani Natalia uznała, że nie wszystko co zamierzone, da się przewidzieć w trakcie pracy nad matrycą, To co zaplanowane nie zawsze jest trafnym ujęciem i właściwym rozwiązaniem. Czasem można poddać się przypadkowi. Obecnie Autorka wykorzystuje rysunek automatyczny. Jak nam wyjaśnia, „wyłączenie” na pewien czas świadomości w procesie rysowania pozwala na większą spontaniczność w kreowaniu formy. W autoreferacie Habilitantka napisała: „Efekt zaskoczenia raczej nigdy mi nie towarzyszy, odbitka zawsze była i jest dla mnie satysfakcjonująca, wiem czego mogę się spodziewać, kontroluję działanie na każdym etapie pracy. Przypadek został wyeliminowany, by sam wkraść się i rozpanoszyć na dobre w mojej twórczości. Zaakceptowałam tę kolej rzeczy, a wręcz zachwycałam się możliwościami jakie ze sobą niesie.”

Paradoksalnie, wybór techniki graficznej przez Panią Natalię Pawlus wynika z możliwości kontroli pracy nad matrycą od początku, aż po etap odbitki. Sądzę, że taka kontrola pracy jest możliwa, ale w stopniu ograniczonym, i to pod jednym wszakże warunkiem a mianowicie przy założeniu, że opanowanie warsztatu przez autora, sprostą pełnemu wykorzystaniu tworzywa i narzędzi do wyrażenia idei.

Poza pracą artystyczną w swojej pracowni graficznej Pani Natalia Pawlus bardzo aktywnie uczestniczyła w życiu artystycznym, brała udział w konkursach graficznych w kraju i za granicą. Na swoim koncie wystawienniczym ma udział w stu dwudziestu sześciu wystawach zbiorowych, z czego sześćdziesiąt osiem, to wystawy po uzyskaniu stopnia doktora w tym pięćdziesiąt jeden to wystawy międzynarodowe.

Brała udział w prestiżowych i uznanych przez środowisko konkursach, na których zdobywała nagrody i wyróżnienia. Swoje prace prezentowała na: The 3rd Guangzhou International Exlibris And Mini-Prints Biennial, w Chinach; The 9th Kochi International Triennial Exhibition of Prints, w Japonii; Guanlan International Print Biennial, w Chinach; The Eight Biennial International Miniature Print Exhibition BIMPE VIII, w Kanadzie; 18th International Print Biennial, w Varnie; V International Printmaking Competition Istanbul Exhibition, w Turcji; 4th International Small Etching Biennial Graphium, w Timisoarze w Rumunii; The 10th Kochi International Triennial Exhibition of Prints, w Japonii; XIV Biennial International De Gravate Josep De Ribera, w Hiszpanii; 3o Bienal International Mini Print Laguna Paiva, w Santa Fe w Argentynie.

Eksponowała swoje grafiki na jedenastu wystawach indywidualnych z czego siedem, to wystawy po sfinalizowaniu przewodu doktorskiego. Warto zwrócić uwagę na miejsca tych ekspozycji, to bardzo opiniotwórcze galerie, takie jak: „Museum Guanlan” w Chinach, czy konkurs „Primo Premio Grafica Italiana” w Padwie, tam na wystawie towarzyszącej można było oglądać jej prace.

Po uzyskaniu stopnia doktora otrzymała jedenaście nagród i wyróżnień, w tym cztery na konkursach zagranicznych. Otrzymała pierwszą nagrodę na Primo Premio Grafica Italiana we Włoszech; wyróżnienie honorowe na Biennale Internationale d'Art Miniature de Ville-Marie, Lerift Gallery w Kanadzie; wyróżnienie honorowe i nominację do nagrody w XIV Konkursie Graficznym im. Józefa Gielniaka w Jeleniej Górze; trzecią nagrodę na „Konfrontacjach Sztuki” w Warszawie; trzecią nagrodę na 4th International Small Etching Biennial w Timisoarze; nagrodę na 4th Guanlan International Print Biennial w Guanlan; wyróżnienie w międzynarodowym konkursie małej formy graficznej i ekslibrisu w Guangzhou. W roku 2014 otrzymała Stypendium Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki. Z pokaźnego dorobku wystawienniczego, wymieniłem tylko niektóre wystawy i nagrody. Z całościowym materiałem można zapoznać się w dołączonej do przewodu dokumentacji. Obszerny wykaz osiągnięć w tym zakresie, jak i poziom artystyczny dzieł Pani Pawlus ma wpływ na rozpoznawalność jej grafiki na arenie międzynarodowej.

Opiniując prace, jakie zrealizowała po uzyskaniu stopnia doktora, muszę przyznać, że jest to twórczość o dużych walorach artystycznych. Autorka wie czego może oczekiwać po zdobytych już doświadczeniach i od ograniczeń, jakie stawia linoryt. Jest otwarta na poszukiwanie nowych środków wyrazu i gotowa do ich wykorzystywania. Udowadnia, że robi to w trafny sposób. Nie epatuje skalą możliwości narzędzia, ale wykorzystuje środki do wyrażenia idei. Na przestrzeni lat widać dużą zmienność w jej podejściu do rozumienia formy. Z pewnością cała bogata twórczość Natalii Pawlus wyróżnia się ogromnym indywidualizmem i oryginalnością. Doceniam także, i oceniam wysoko, tak dużą ilość wystaw i nagród. Zważywszy, że wymieniony dorobek dotyczy tylko okresu

po uzyskaniu stopnia doktora, a więc pięciu lat. Jestem głęboko przekonany, że tak imponujący udział wystawienniczy ma znaczący wkład w promocje kultury polskiej.

Ocena działalności dydaktycznej i popularyzatorskiej

Pani Natalia Pawlus swoją drogę zawodową rozpoczęła nie tylko od pracy w macierzystej uczelni w pracowni graficznej prof. Joanny Piech Kalarus, ale również od doświadczeń artystycznych i dydaktyki na zagranicznych uczelniach. Już dwa lata po studiach magisterskich w roku 2010 otrzymała zaproszenie do udziału w programie „Artist in residence” w miejscowości Guanlan. Był to jej pierwszy wyjazd do Chin. W roku następnym Pani Natalia wyjechała tam ponownie, aby zaprezentować swoje grafiki na „Fine Art Beijing”. W 2014 roku była w Grand Rapids w USA, jako reprezentantka miasta partnerskiego, po wygranym konkursie „Art Prize”, organizowanym przez Urząd Miasta Bielska-Białej. Jednym z ważniejszych rezultatów tego pobytu było zaproszenie, jakie otrzymała przez kalifornijską galerię „Ugallery”. Po powrocie z Grand Rapids, odwiedziła Guanlan, Tym razem wyjazd związany był ze wspólną wystawą z prof. Joanną Piech-Kalarus w „China Printmaking Museum”. W latach 2017 i 2018 dwukrotnie była w Chinach, gdzie w miejscowości Chongqing, w Modern Internation Art & Design Academy prowadziła zajęcia z przedmiotu: Materials & Illustration Design, a na University of Aeronautics, Art Design College w Zhengzhou prowadziła przedmiot: Design Methodology.

Artykuły i prace graficzne Habilitantki opublikowane są w pięćdziesięciu monografiach i opracowaniach zbiorowych. Na uwagę zasługuje artykuł dotyczący znaczenia bieli w grafice, zamieszczony w chińskim piśmie artystyczno-naukowym „Chines Printmaking”.

Pani Pawlus była recenzentką czterech prac licencjackich i trzynastu magisterskich, a obecnie jest promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim.

Wykłady i ćwiczenia w pracowniach na zagranicznych akademiach, to nowe doświadczenie edukacyjne, a eksperymentowanie w zakresie warsztatu, to kapitał grafika, połączone, stanowią znakomitą podstawę dydaktyczną w pracy na macierzystej uczelni.

Pani Natalia Pawlus od jedenastu lat pracuje w Instytucie Sztuki prowadząc samodzielnie zajęcia w pracowni grafiki. Praca z młodzieżą akademicką to dzielenie się wiedzą i doświadczeniem zawodowym, udzielanie studentom praktycznych rad i wskazówek dotyczących rozwiązań formalnych i ideowych. Doświadczenia wyniesione z zagranicznych uczelni z pewnością w znaczący sposób wzbogacają doświadczenie dydaktyczne Habilitantki. Zawód nauczyciela akademickiego wymaga ogromnej odpowiedzialności i umiejętności indywidualnego podejścia do każdego studenta. Pani Natalia prowokuje studentów do poszukiwań i eksperymentów i zachęca do udziału w konkursach graficznych. Ma na tym polu również kilka osiągnięć w postaci nagród, jakie otrzymali jej studenci. Wspomnę tylko Biennale Art – Talent 2018 i pierwszą nagrodę dla studentki pierwszego roku Emilii Skowronek. Prace studentów powstałe w jej pracowni to zazwyczaj wielkoformatowe grafiki. Matryce realizowane są na różnych podłożach, nie tylko na papierach, ale także na tkaninach, pleksi i blachach. Pani Pawlus poświęca dużo czasu na indywidualną dyskusję ze studentem i pomoc w rozwinięciu pomysłu. Namawia do druku ręcznego, który jest pracochłonny, ale daje świetne efekty. Kompetencje zawodowe Habilitantki widoczne są na przeglądach semestralnych w Pracowni Grafiki. Z przyjemnością oglądam grafiki studentów z jej pracowni i mogę powiedzieć, że wyniki pracy świadczą o wnikliwości i rzetelnym, rzeczowym podejściu Natalii Pawlus. Myślę, że po jedenastu latach pracy, choć nie jest to okres długi, Pani Pawlus powinna odczuwać satysfakcję zawodową z efektów swojej pracy dydaktycznej.

Opiniując tę część działalności Pani Pawlus muszę podkreślić, że oceniam bardzo pozytywnie jej duże doświadczenie i zaangażowanie na polu dydaktycznym.

Ocena działalności organizacyjnej na rzecz uczelni

Od dziesięciu lat Pani Natalia Pawlus jest opiekunem Koła Naukowego Linorytników i Drzeworytników „Deha”. W roku 2017. Dzięki zaangażowaniu Habilitantki zrealizowany został projekt, wspólnie z Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach „Błąd w grafice” oraz projekt na Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu „Księga życzeń i zażaleń”. Oba zakończyły się wystawami i publikacjami. Pani Pawlus brała udział w licznych warsztatach artystycznych. W roku 2014 prowadziła warsztaty z rysunku, które towarzyszyły wystawie „Mistrzowie Warsztatu. Polski Rysunek Współczesny”, Dwukrotnie była kuratorem wystaw „To My, Polska” i „To My, Polska II” w Monterrey w Meksyku. Zajmowała się organizacją ekspozycji i uzgodnieniami z Ambasadą Polską w Meksyku, Wystawa doszła do skutku dzięki jej zaangażowaniu i kontaktom, jakie zdobyła po otrzymaniu pierwszej nagrody w Meksyku. W roku 2014 współorganizowała konkurs dla studentów Instytutu Sztuki w Cieszynie, „Ekslibris CINI BA” oraz konkurs „In Memoriam Oscara Kolberga”, w obu wydarzeniach zasiadała w jury. W roku 2016 uczestniczyła w jury konkursu graficznego „Moja muzyka”, a także w jury konkursu „In Memoriam Fryderyka Chopina”. Była członkiem honorowym komitetu „I Międzynarodowego Triennale Grafiki w Cieszynie”. Sprawowała funkcje dyrektora kierunkowego Zespołu do Spraw Jakości Kształcenia na Kierunku Grafika, opiniującego działanie kierunku i odpowiedzialnego za dostosowanie programu studiów do krajowych ram kwalifikacyjnych.

Doceniam ogromny wkład i wysiłek Pani Pawlus, jej zaangażowanie w działalność na rzecz uczelni. Funkcje, jakie dotychczas pełniła i podejmowane inicjatywy realizowane z sukcesem świadczą o jej potrzebie uczestnictwa w życiu uczelni i umiejętności łączenia tych potrzeb z własnym rozwojem artystycznym.

Konkluzja

Po szczegółowym zapoznaniu się z dokumentacją zawierającą materiały źródłowe, przedłożoną do postępowania habilitacyjnego Pani doktor Natalii Pawlus, jestem przekonany, że jej osiągnięcia artystyczne w postaci zestawu grafik, jej działalność twórcza, ogromny dorobek wystawienniczy, dydaktyczny i popularyzatorski, a także duże zaangażowanie w pracę organizacyjną na rzecz uczelni, wykazują znaczny wpływ w rozwój dyscypliny naukowej: sztuki piękne oraz że Habilitantka wykazała się istotną aktywnością naukową.

Zwracam się zatem do Rady Wydziału Artystycznego w Cieszynie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z poparciem wniosku o nadanie Pani dr Natalii Pawlus stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki plastyczne, w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne.

dr hab. Ryszard Pielesz

